

SPORTAKKOORD SITTARD-GELEEN

Huis voor de Sport
Limburg

AFTRAP

Sittard-Geleen heeft een rijke historie op het gebied van sport en bewegen. Dit is zichtbaar in de vele verenigingen, het brede sport- en beweegaanbod en de aanwezige accommodaties. Daarbij zien we ook dat de afgelopen jaren de sport zichtbaar is veranderd. Zo wordt er veel van verenigingen gevraagd en hebben ze moeite om bijvoorbeeld voldoende vrijwilligers te vinden.

De wensen van leden veranderen ook nog eens waarbij mensen meer individueel en ongeorganiseerd zijn gaan sporten. En waar sport voor veel mensen vanzelfsprekend lijkt, is dat voor kwetsbare groepen niet altijd het geval. We zien dat Sittard-Geleen tevens een grote opgave heeft op het gebied van gezondheid en dat inwoners van Sittard-Geleen, in vergelijking tot landelijke gemiddelden, meer gestimuleerd kunnen worden om vaker te sporten en te bewegen. Sittard-Geleen heeft (samen met de regio Zuid-Limburg) met de Trendbreuk Zuid-Limburg, Positieve Gezondheid en de Preventiecoalitie (tussen gemeente Sittard-Geleen en zorgverzekeraar CZ) ingezet op het bevorderen van een gezonde en actieve leefstijl van haar inwoners. Sport en bewegen levert hier een belangrijke bijdrage aan.

Om in te spelen op deze veranderende omstandigheden en om sport en bewegen voor iedere inwoner van Sittard-Geleen leuk en toegankelijk te houden, sluiten we samen met verenigingen, sportaanbieders en maatschappelijke organisaties het Sportakkoord Sittard-Geleen.

SPORTAKKOORD SITTARD-GELEEN

De eerder geschetste uitdagingen zijn niet alleen in Sittard-Geleen aanwezig, maar ook in de rest van Nederland. Daarom heeft het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, NOC*NSF en tal van andere organisaties het Nationaal Sportakkoord gesloten. Hierin staan de ambities en maatregelen geformuleerd om de sport toekomstbestendig, toegankelijk en leuk te maken voor iedere Nederlander. Om dit te realiseren is echter lokale invulling en uitvoering nodig. In Sittard-Geleen hebben daarom de gemeente, Ecsplora en de Sportstichting Sittard-Geleen het initiatief genomen om te komen tot een Lokaal Sportakkoord. De coronacrisis heeft ervoor gezorgd dat het proces om te komen tot dit akkoord is bijgesteld.

Desondanks is de afgelopen periode veel waardevolle informatie opgehaald bij verenigingen, sportaanbieders, organisaties in de zorg, het onderwijs en betrokken inwoners. Zo is er een digitale vragenlijst uitgestuurd via diverse communicatiekanalen met de oproep mee te denken aan dit Sportakkoord. Daarnaast zijn er gesprekken gevoerd met diverse maatschappelijke organisaties. Met al deze opgehaalde informatie is dit concept Sportakkoord Sittard-Geleen opgesteld. Deze conceptversie bevat de gezamenlijke ambities en thema's waarop we willen inzetten. Deze worden in de volgende hoofdstukken beschreven.

Dit concept is echter pas een begin. Zo gaan we na de zomer, zodra de (corona) omstandigheden het toelaten, samen met verenigingen, sportaanbieders en maatschappelijke organisaties verder aan de slag om te komen tot concrete acties die nodig zijn om de geformuleerde ambities te realiseren. Uiteindelijk willen we samen met deze partijen het Sportakkoord Sittard-Geleen vormgeven. Met het sluiten van het akkoord wordt het startsein gegeven om te komen tot uitvoering van acties. Hierbij zullen we aandacht geven aan de borging van zowel het ingezette proces als de uitvoering. Voor nu willen we met deze conceptversie graag alvast de contouren vastleggen en delen met iedereen die een bijdrage heeft geleverd.

SPORTIEF OPGROEIEN

1 Sport en bewegen in en rondom school

De motorische vaardigheden van kinderen zijn de afgelopen jaren achteruitgegaan. De kwaliteit van het bewegingsonderwijs wordt dan ook genoemd als essentieel onderdeel voor de ontwikkeling van deze vaardigheden. Ecsplora zet hier actief op in binnen haar programma's en met de inzet van docenten lichamelijke opvoeding. Deze zijn op veel basisscholen inmiddels actief in Sittard-Geleen. De wens bij diverse partijen is dit een structureel karakter te geven en verder uit te breiden. Daarnaast wordt aangegeven dat het aantrekkelijker inrichten van gymzalen, het aansluiten bij de belevingswereld van kinderen, veranderende (leer)behoeften en het gebruik van (hedendaagse / digitale) materialen impulsen kan geven aan de kwaliteit van het bewegingsonderwijs. Ook wordt het aanpakken van motorische achterstanden middels de inzet van MRT benoemd. Bovendien begint een leven lang sporten en bewegen op vroege leeftijd. Sportieve activiteiten in de voorschoolse fase (kinderopvang, peuterspeelzaal) onder deskundige begeleiding zijn de beste start. Aandacht wordt ook gevraagd voor een goede doorstroom van kinderopvang naar basisonderwijs en vervolgens het voortgezet onderwijs in zowel de leerlijnen in het onderwijs als de buitenschoolse programma's.

2 Samenwerking onderwijs en sportaanbieders

Door de verbinding te leggen tussen het onderwijs en de sportaanbieders (verenigingen) kunnen kinderen in en rondom school kennis maken met de lokale verenigingen. Ecsplora en SPRINT zijn hierin reeds actief. De behoefte is dit verder te versterken en uit te breiden (naar o.a. voortgezet onderwijs). Ook liggen er kansen om sport onderdeel te maken van het dagprogramma op school (of direct na schooltijd). Hiermee kan invulling worden gegeven aan de behoefte van kinderen om meerdere takken van sport gedurende een periode uit te oefenen. Ook merken we dat jongeren vanaf de middelbare school hun leven vaak anders inrichten waarbij in de avonden geen ruimte meer is voor sport. In de samenwerking met het onderwijs willen we zoeken naar manieren om deze doelgroep te blijven binden en behouden voor de sport (verenigingen) en waar mogelijk ondersteuning te bieden (JFS, pedagogische ondersteuning). Tevens willen we kijken naar internationale modellen waarin sport en onderwijs worden gecombineerd en de benadering van het Athletic Skills Model waarbij vaardigheden van verschillende sporten worden gecombineerd.

SPORTIEF OPGROEIEN

3 Gezonde en actieve leefstijl

Opgroeien in een omgeving waar sport en bewegen vanzelfsprekend is, is niet alleen leuk, maar ook essentieel om de trend van toenemend overgewicht te keren en een bijdrage te leveren aan een actieve en gezonde leefstijl op latere leeftijd. Veel partijen erkennen het belang hiervan. Het gedachtegoed van Positieve Gezondheid komt in Sittard-Geleen tot uiting in o.a. de integrale benadering van JOGG en de ketenaanpak overgewicht (Preventiecoalitie). Aangegeven wordt om sport en bewegen te integreren in het dagprogramma op school (The Daily Mile), de monitoring van Ecsplora preventief in te zetten om zorgvragen te voorkomen en kennis en bewustzijn te vergroten over het belang van een gezonde en actieve leefstijl richting zowel kinderen, ouders als leerkrachten.

4 Talentontwikkeling

Sport is een waardevol middel in de opvoeding en het ontwikkelen van (sociale) vaardigheden. Sport nodigt ook uit om talenten te ontplooien. In Sittard-Geleen is er een unieke infrastructuur, met o.a. sportminded (LOOT) scholen en topsport verenigingen, die hier mogelijkheden toe bieden. Aangegeven wordt dat de mogelijkheden niet altijd bekend zijn en dat er geen afstemming is tussen deze initiatieven. De ambitie is om ruimte te creëren voor het ontplooien van sportieve talenten op ieders niveau.

DUURZAME SPORT-

EN BEWEEGAANBIEDERS

5 Toekomstbestendige verenigingen

Gemeente Sittard-Geleen kent vele sportverenigingen in nagenoeg alle takken van sport. Deze vervullen een grote maatschappelijke- en sociale waarde. Er is daarbij een groot en divers aanbod van sport- en beweegactiviteiten in de gemeente. Echter merken we ook dat deze verenigingen vaak alle zeilen moeten bijzetten om de wekelijkse trainingen en wedstrijden georganiseerd te krijgen en dat het steeds lastiger is om voldoende vrijwilligers te vinden. Hoewel er geen eenvoudige oplossingen voorhanden zijn voor deze complexe uitdagingen willen we in samenwerking met de verenigingsondersteuning van Ecsplora zoeken naar manieren om verenigingen hierin te helpen. Het inzichtelijk krijgen van de knelpunten, professionaliseren van kader en samenwerking met andere partijen en verenigingen worden als oplossingsrichtingen benoemd.

6 Inspelen op veranderende behoeften

De vraag van leden en sporters in het algemeen is veranderd. Het is daarom zoeken naar nieuwe modellen waarbij leden flexibel zijn in hun lidmaatschappen en meerdere sporten kunnen beoefenen bij een vereniging of accommodatie. Ook is het zoeken naar manieren om individuele sporters en ongeorganiseerde groepen aan de bestaande verenigingen te verbinden. Ook blijkt dat er behoefte is onder volwassenen om kennis te kunnen maken met verschillende takken van sport bij lokale verenigingen en aanbieders.

7 Gebruik van accommodaties en openbare ruimte

De vele aanwezige accommodaties vormen een goede basis voor een actieve stad. In de praktijk blijkt dat er nog veel kansen liggen om deze beter te benutten. Zo is er weinig zicht op de activiteiten die nu plaatsvinden op (openbare) accommodaties. Hiervoor is afstemming en regie nodig tussen verschillende partijen en aanbieders. Dit geldt zowel voor de sportaccommodaties als openbare ruimte en pleinen. Daarnaast liggen er kansen om de ongeorganiseerde sporter te koppelen aan deze accommodaties en om de openbare ruimte beweegvriendelijker in te richten.

IEDEREEN DOET MEE

8 Ondersteuning en begeleiding voor kwetsbare doelgroepen

Voor kwetsbare groepen is het lastig om zelf de weg te vinden naar sport- en beweegactiviteiten. Tevens is er vaak extra begeleiding nodig tijdens deze activiteiten. Denk hierbij aan mensen met een beperking of kinderen met gedragsproblematieken. Het blijkt dat de bestaande regelingen en ondersteuningsmogelijkheden niet altijd bekend zijn bij de doelgroep of begeleiders waarmee ze in contact staan. Het is dan ook zaak deze ondersteuning en voorzieningen toegankelijker te maken en meer bekendheid te geven. Denk hierbij aan de sportpedagogische ondersteuning, Iedereen Kan Sporten en het JeugdFonds Sport.

9 Waarde van sport

Sport, en bewegen in het bijzonder, brengen zeker voor kwetsbare groepen positieve effecten met zich mee. Denk naast gezondheid aan sociale contacten en aansluiting bij de maatschappij voor mensen met een beperking, ouderen en mensen met een migratieachtergrond. Vaak zijn zowel deze doelgroepen alsook de professionals waarmee ze in contact staan zich niet bewust van deze positieve effecten en de bestaande mogelijkheden om te sporten en bewegen. Deze kennis en de sociaal verbindende rol van sport willen we verhogen en meer benutten zodat er meer doorverwijzing naar sport en bewegen plaatsvindt. Denk hierbij aan huisartsenpraktijken (HealtyLIFE) en binnen cliëntenondersteuning (van bijvoorbeeld MEE). Daarnaast zijn binnen Ecsplora een regioconsulent Iedereen Kan Sporten en een Beweegmakelaar Senioren actief welke hier al een rol in spelen. Ook wordt daarmee aangesloten bij het gedachtegoed van Positieve Gezondheid.

10 Inactieven

Initiatieven om mensen aan het sporten en bewegen te krijgen landen vaak bij de mensen die al voldoende bewegen. Het is dan ook de uitdaging om meer op deze inactieve doelgroep in te zetten en te verleiden om in beweging te komen.

SPORT VERBINDT

11 Communicatie

Binnen diverse thema's wordt communicatie benoemd. Bijvoorbeeld om het aanwezige aanbod bekender te maken, de aanwezige ondersteuningsmogelijkheden inzichtelijker te maken en (kwetsbare) doelgroepen beter te bereiken. Maar ook om het belang van een actieve leefstijl onder de aandacht te brengen bij kinderen, ouders, leerkrachten en mensen die nu nog niet sporten en bewegen. Gevraagd wordt dit centraal op te pakken en aan te sluiten bij organisaties en platforms in Sittard-Geleen die reeds actief zijn.

12 Samenwerking

In Sittard-Geleen zijn veel organisaties met hun vrijwilligers en professionals dagelijks aan de slag om te werken aan gezondheid, zorg, welzijn en het onderwijs. In de loop der tijd is er veel ervaring opgedaan en zijn waardevolle programma's ontwikkeld. In het doorlopen proces merken we dat er raakvlakken liggen in de ambities van deze organisaties en de uitdagingen waar ze tegenaan lopen. Door afstemming met andere beleidsterreinen en regie over deze samenwerking ontstaat overzicht en kunnen initiatieven en programma's (nog) efficiënter worden inzet. Ditzelfde geldt ook voor verenigingen en sportaanbieders. Ook liggen er kansen om het bedrijfsleven (nog meer) te betrekken bij de sport in Sittard-Geleen.

HET VERVOLG

Zoals eerder geschetst is het proces om te komen tot het Sportakkoord Sittard-Geleen de afgelopen periode anders verlopen dan gepland. Toch is het gelukt om waardevolle informatie op te halen. Hiermee is dit concept Sportakkoord Sittard-Geleen tot stand gekomen. In dit concept worden de pijlers weergegeven waarop we willen inzetten in Sittard-Geleen.

Graag geven we iedereen die heeft meegedacht de mogelijkheid hier input op te geven. Na de zomer gaan we, zodra de omstandigheden dit toelaten, verder aan de slag. Hierbij willen we samen met verenigingen, sport- en beweegaanbieders en maatschappelijke organisaties komen tot concrete acties om de genoemde ambities te realiseren. Het proces om te komen tot dit Lokaal Sportakkoord is dan ook open en dynamisch. Thema's kunnen worden toegevoegd en nieuwe partners blijven uitgenodigd aan te sluiten.

Voor nu bedanken we iedereen die een bijdrage heeft geleverd om te komen tot deze versie van het Sportakkoord Sittard-Geleen.

